

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

РІШЕННЯ

_____ 2017

№ _____

м. Київ

Про схвалення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо встановлення грошової винагороди для викривачів» (реєстр. № 6225 від 23 березня 2017 року)

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про запобігання корупції», враховуючи рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 13 жовтня 2016 року № 81 «Про підготовку висновків Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проектів законодавчих актів, поданих на розгляд Кабінету Міністрів України чи Верховної Ради України», Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Схвалити висновок Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо встановлення грошової винагороди для викривачів» (реєстр. № 6225 від 23 березня 2017 року), що додається.

2. Департаменту організації роботи із запобігання та виявлення корупції забезпечити направлення висновку Національного агентства з питань запобігання корупції, схваленого пунктом 1 цього рішення, до Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції у встановленому порядку.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національного агентства з питань запобігання корупції Скопича О.Д.

Голова

Н. Корчак

СХВАЛЕНО

Рішення Національного агентства з
питань запобігання корупції

_____ 2017 року № _____

Висновок

**Національного агентства з питань запобігання корупції
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про
запобігання корупції» щодо встановлення грошової винагороди для
викривачів»**

(проект внесений народним депутатом України Рабіновичем В.З.
реєстр. № 6225 від 23 березня 2017 року)

Проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо встановлення грошової винагороди для викривачів» (далі – проект Закону) пропонується вдосконалення правового регулювання суспільних відносин щодо діяльності викривачів та встановлення грошової винагороди за повідомлення ними про корупційний злочин, що дозволило повернути до державного або місцевого бюджету кошти внаслідок розкритої викривачем інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам.

Метою проекту Закону є створення механізму нагородження викривачів для більшої ефективності діяльності посадових і службових осіб державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадових осіб органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів у виявленні та запобіганні корупційним правопорушенням.

Встановлення у антикорупційному законодавстві такого правового інституту як грошова винагорода для викривачів є позитивним аспектом та вагомою основою для побудови мережі викривачів, а також більшої ефективності діяльності посадових і службових осіб державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадових осіб органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів у виявленні та запобіганні корупційним правопорушенням.

Як вбачається з пояснювальної записки до проекту Закону, він спрямований на створення більш ефективних механізмів боротьби з корупцією шляхом заохочення діяльності викривачів як осіб, які надають ефективну допомогу в запобіганні і протидії корупції.

Вважаємо за доцільне зазначити, що на розгляді Верховної Ради України перебуває проект Закону України «Про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам» (реєстр. № 4038а від 20 липня 2016 року), яким пропонується визначити організаційні й правові умови та порядок розкриття інформації про загрозу або шкоду суспільним інтересам, права та гарантії захисту викривачів такої інформації.

У свою чергу, передбачені проектом Закону зміни є фрагментарними і ними не вирішуються достатньою мірою проблеми удосконалення регулювання суспільних відносин у сфері діяльності викривачів, тому виникає питання щодо доцільності прийняття пропонованих проектом Закону змін.

При цьому проект Закону є неприйнятним також зважаючи на те, що його положеннями пропонується розширити повноваження Національного агентства з

питань запобігання корупції (далі – Національне агентство), наділивши його невластивими функціями щодо виплати грошової винагороди викривачам.

Так, згідно зі змінами до статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) Національне агентство здійснюватиме перевірку наявності у викривача права на грошову винагороду, за результатами якої прийматиме рішення про виплату грошової винагороди чи про відмову у її виплаті.

Слід зазначити, що встановлювані проектом Закону дискреційні повноваження не містять підстав для прийняття рішення про виплату/невиплату винагороди, що дозволить Національному агентству на власний розсуд оцінювати ступінь допустимості юридичного факту, внаслідок чого будуть виникати підстави для одержання грошової винагороди викривачем. Крім того, відсутній обов'язок мотивувати рішення, що приймається.

У пропонованій проектом Закону редакції норм наявні ознаки такого корупціогенного фактора, як неналежне визначення функцій, прав, обов'язків і відповідальності органів державної влади, осіб уповноважених на виконання функцій держави, наслідком чого може бути створення умов для конфлікту інтересів і можливостей для зловживання наданими їм повноваженнями, та може сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Разом з тим, в проекті Закону не визначена сама процедура прийняття рішення Національним агентством щодо виплати/відмови у виплаті грошової винагороди викривачу, що є ознакою такого корупціогенного фактору як відсутність у проекті нормативно-правового акта адміністративних процедур або наявність нечіткостей встановленої адміністративної процедури, що здатні створити умови для здійснення корупційних дій або виникнення корупційних відносин.

До того ж, відсутність чітко сформульованих положень проекту Закону є порушенням принципу юридичної визначеності, який є складовою принципу верховенства права, закріпленого у статті 8 Конституції України.

Згідно з положеннями статті 53 Закону в редакції, запропонованій у законопроекті, викривач отримуватиме грошову винагороду від держави у розмірі і порядку, встановлених Законом.

Зокрема, процедурно неврегульованим є порядок здійснення Національним агентством перевірки наявності у викривача права на грошову винагороду та факту повернення до державного або місцевого бюджету коштів внаслідок розкритої викривачем інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам, а також визначення можливої суми збитків для вирахування 10 відсотків як винагороди для викривача.

Також викликають зауваження положення проекту Закону, якими пропонується джерела фінансування грошової виплати визначити актом Уряду, адже відповідно до положень проекту Закону така виплата здійснюється Національним агентством, а вимоги статті 2 Закону України «Про джерела фінансування органів влади» передбачають, що органи державної влади здійснюють свою діяльність виключно за рахунок бюджетного фінансування в межах, передбачених Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Крім того, всупереч вимогам частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України та статті 27 Бюджетного кодексу України пояснювальна записка до проекту Закону, зважаючи, що його прийняття призведе до зміни показників

бюджету, не містить фінансово-економічне обґрунтування з відповідними розрахунками

Таким чином, є підстави вважати зміни, які пропонуються внести до Закону, цілком необґрунтованими та недоцільними, а також такими, що містять корупційні ризики.

Враховуючи викладене, вважаємо проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо встановлення грошової винагороди для викривачів» (реєстр. № 6225 від 23 березня 2017 року) **таким, що містить корупційні ризики, та пропонується його відхилити.**

Голова

Н.М. Корчак